

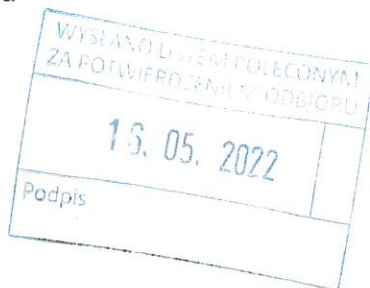
Prezes Zarządu

DW.400.3.2022.IGR

Warszawa, dnia 13 MAJ 2022

DW.53.2022

**Prezes Zarządu
Państwowego Funduszu Rehabilitacji
Osób Niepełnosprawnych
al. Jana Pawła II 13
00-828 Warszawa**

Decyzja w sprawie interpretacji art. 33 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, art. 26a ust. 5 pkt 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych w brzmieniu obowiązującym do dnia 31 grudnia 2008 r. oraz § 2 ust. 1 pkt 12 lit. e Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 19 grudnia 2007 r. w sprawie zakładowego funduszu rehabilitacji osób niepełnosprawnych

Na podstawie art. 34 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. Prawo przedsiębiorców (Dz. U. z 2021 r. poz.162 z późn.zm.) zwanej dalej ustawą, Prezes Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (zwanego dalej PFRON) stwierdza, że stanowisko

 w (zwanej dalej Wnioskodawcą) zaprezentowane we wniosku, który wpłynął do PFRON w dniu 28 marca 2022 r. oraz jego uzupełnieniu, które wpłynęło do PFRON w dniu 14 kwietnia 2022 r. o udzielenie pisemnej interpretacji co do zakresu i sposobu zastosowania przepisów art. 33 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych w brzmieniu obowiązującym do dnia 31 grudnia 2008 r. (Dz.U. z 2021 r. poz.573 z późn.zm.) zwanej dalej ustawą o rehabilitacji, art. 26a ust. 5 pkt 2 ustawy o rehabilitacji w brzmieniu obowiązującym do dnia 31 grudnia 2008 r.

oraz § 2 ust. 1 pkt. 12 lit. e Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 19 grudnia 2007 r. w sprawie zakładowego funduszu rehabilitacji osób niepełnosprawnych (Dz.U. z 2015 r. poz.1023 z późn.zm.) zwanego dalej Rozporządzeniem - **jest nieprawidłowe.**

Uzasadnienie:

Pismem, które wpłynęło do PFRON w dniu 28 marca 2022 r. oraz jego uzupełnieniem, które wpłynęło do PFRON w dniu 14 kwietnia 2022 r. Wnioskodawca skierował do Prezesa Zarządu PFRON wnioski o udzielenie pisemnej interpretacji co do zakresu i sposobu zastosowania przepisu art. 33 ust. 2 pkt 1 ustawy o rehabilitacji, art. 26a ust. 5 pkt 2 ustawy o rehabilitacji w brzmieniu obowiązującym do dnia 31 grudnia 2008 r. oraz § 2 ust. 1 pkt. 12 lit. e Rozporządzenia.

Wniosek swój Wnioskodawca skierował na podstawie art. 34 ustawy. Zgodnie z art. 34 ust. 1 ustawy przedsiębiorca może złożyć do właściwego organu lub właściwej państwowej jednostki organizacyjnej wnioski o wydanie wyjaśnienia co do zakresu i sposobu zastosowania przepisów, z których wynika obowiązek świadczenia przez przedsiębiorcę daniny publicznej lub składek na ubezpieczenia społeczne lub zdrowotne, w jego indywidualnej sprawie (interpretacja indywidualna).

W przedmiotowym wniosku Wnioskodawca przedstawił następujące zdarzenie przyszłe:

Zgodnie z art. 33 ust. 2 pkt 1 ustawy o rehabilitacji był tworzony zakładowy fundusz rehabilitacji osób niepełnosprawnych (dalej również jako ZFRON lub fundusz rehabilitacji) ze środków, o których mowa w art. 26a ust. 5 pkt 2 ustawy o rehabilitacji w brzmieniu obowiązującym do dnia 31 grudnia 2008 r., stanowiących różnicę pomiędzy kwotą dofinansowania a kwotą wynagrodzeń (dalej jako nadwyżka SOD). Środki funduszu rehabilitacji pochodzące z nadwyżki SOD można przeznaczać wyłącznie na indywidualne programy rehabilitacji (dalej również jako IPR lub programy rehabilitacji) pracowników niepełnosprawnych zatrudnionych w zakładzie pracy chronionej.

Wnioskodawca zamierza wydatkować środki nadwyżki SOD na zakup automatu BORGHI BR 31 w cenie około 250 tysięcy euro lub maszyny o podobnych parametrach dostępnej na rynku w ramach programów rehabilitacji dla trzech pracowników niepełnosprawnych:

- pracownik niepełnosprawny nr 1 – posiada znaczny stopień niepełnosprawności orzeczony na stałe z symbolem przyczyny niepełnosprawności 04-O (osoba niedowidząca), niepełnosprawność istnieje od dzieciństwa;

- pracownik niepełnosprawny nr 2 – posiada znaczny stopień niepełnosprawności orzeczony do dnia 30 czerwca 2024 r. z symbolem przyczyny niepełnosprawności 04-O (osoba niedowidząca), niepełnosprawność istnieje od 2007 r.;
- pracownik niepełnosprawny nr 3 – posiada umiarkowany stopień niepełnosprawności orzeczony na stałe z symbolem przyczyny niepełnosprawności 04-O (osoba niedowidząca), niepełnosprawność istnieje od dzieciństwa.

Indywidualne programy rehabilitacji są przewidziane dla trzech pracowników, ponieważ system pracy osób ze szczególnymi niepełnosprawnościami wymaga siedmiogodzinnego dnia pracy, przedłużonej przerwy na odpoczynek. Niektórzy niepełnosprawni pracują na niepełny wymiar czasu pracy w systemie dwuzmianowym. Zakwalifikowani pracownicy pracują na tych samych stanowiskach, które są wyposażone w przestarzałe maszyny do produkcji szczotek. Ze względu na ich konstrukcję oraz technologię wykonania niemożliwa jest ich modernizacja w taki sposób, aby wyeliminować nadmierny wysiłek fizyczny, wzrokowy oraz wymuszoną nieergonomiczną pozycję podczas pracy.

W chwili przyjęcia tych pracowników do pracy nie było przeciwwskazań do pracy na posiadanych przez Wnioskodawcę maszynach. Wraz z upływem lat mimo realizowanej rehabilitacji organizowanej z ZFRON pojawiły się dodatkowe dolegliwości i schorzenia.

Pracownik nr 1 wykazuje pogłębiającą się wadę wzroku, problemy naczyniowo-krzęśniowe (podwyższone ciśnienie), początki choroby zwyrodnieniowej kręgosłupa, narastające problemy kostno-stawowe nóg.

Pracownik nr 2 wykazuje pogłębiającą się wadę wzroku, problemy z ciśnieniem wynikające z nadmiernego wysiłku, chorobę stawów i śródstopia.

Pracownik nr 3 wykazuje pogłębiającą się wadę wzroku, początek choroby zwyrodnieniowej kręgosłupa, problemy sercowo-naczyniowe.

Wymienieni pracownicy pozostają w stałym leczeniu oraz działaniach rehabilitacyjnych organizowanych z pomocy indywidualnej funduszu rehabilitacji. Komisja ds. IPR, po konsultacji z lekarzem podstawowej opieki medycznej, wnioskuje do Zarządu Wnioskodawcy o wyposażenie stanowisk pracy w taki sposób, aby zminimalizować bądź wykluczyć czynniki wpływające na pogarszanie się stanu zdrowia osób niepełnosprawnych. Wnioskodawca nadmienia, że choroba wzroku jest jedną z najcięższych niepełnosprawności. Dlatego też działania eliminujące pogłębianie się schorzeń nie są poprawą komfortu pracy, lecz rzeczywistym działaniem rehabilitacyjnym pozwalającym przedłużyć aktywność zawodową i społeczną. Zdaniem Wnioskodawcy niepodjęcie takich działań może spowodować wykluczenie osób niepełnosprawnych z życia zawodowego,

społecznego, co może skazać osoby w średnim wieku na egzystencję w domu. Od 70 lat funkcjonowania Wnioskodawcy jego obowiązkiem była i jest rehabilitacja przez pracę. Wnioskodawca podejmuje wszelkie możliwe działania, żeby osoby niepełnosprawne jak najdłużej były aktywne zawodowo i społecznie.

W związku z powyższym zadano następujące pytania:

Czy istnieje możliwość wydatkowania z nadwyżki SOD środków funduszu rehabilitacji na zakup automatu BORGHI BR 31 do produkcji szczotek lub maszyny o podobnych parametrach dostępnej na rynku w ramach IPR dla trzech pracowników niepełnosprawnych oraz innych działań związanych z rehabilitacją poprawiającą stan zdrowia zmniejszając ograniczenia zawodowe?

Stanowisko Wnioskodawcy:

Wnioskodawca posiada na swoim wyposażeniu trzy urządzenia do wykonywania szczotek do mycia rąk. Urządzenia te nie spełniają określonego celu w zakresie przystosowania do rodzaju i stopnia niepełnosprawności oraz zmniejszenia ograniczeń zawodowych jakie wynikają podczas wykonywania pracy. Praca na tych maszynach to w głównej mierze praca ręczna pracownika niepełnosprawnego, który ręcznie zakłada oprawę szczotki do uchwytu, uruchamia cykl wiercenia otworów. Następnie tak przygotowaną oprawę zakłada się do następnego uchwytu, gdzie po założeniu materiału do specjalnej prowadnicy uruchamia się cykl nabijania szczotki. Wykonana szczotka jest zdejmowana i układana w pojemnik zbiorczy. Czynności te pracownik wykonuje przy produkcji każdej szczotki. Praca jest monotonna, wymaga dużego wysiłku fizycznego, wymuszonej nieergonomicznej pozycji ciała oraz wzmożonej ciągłej koncentracji. Pracownicy, którzy obsługują te urządzenia wkładają coraz większy wysiłek w wykonanie gotowego produktu, co powoduje pogłębienie się niepełnosprawności i dolegliwości fizycznych.

Nowy automat BORGHI BR 31 lub maszyna o podobnych parametrach dostępna na rynku, którą Wnioskodawca planuje zakupić, będzie wyposażona w nowoczesne sterowanie komputerowe oraz w świetlane i dźwiękowe sygnały wydawane przez automatykę maszyny. Praca będzie polegać na automatycznym wytwarzaniu szczotek. Pracownik niepełnosprawny będzie doglądał czy w zasobnikach maszyny jest wystarczająca ilość surowca do wykonania szczotek. W razie konieczności pracownik uzupełnia brak surowca jakim jest włókno. Pracownik włącza i wyłącza maszynę do i z pracy przyciskami, które są opisane w jasny i przejrzysty sposób. W opisach tych przycisków użyte są odpowiednio duże czcionki napisów. Maszyna jest wyposażona w duży dotykowy monitor komputerowy, na którym widać cały cykl produkcyjny oraz wszystkie

ustawienia maszyny. Przygotowanie maszyny do pracy polega na odpowiednim ustawieniu programu komputerowego. Z racji tego, że automat sam pobiera surowce do produkcji szczotek zadaniem pracownika jest w głównej mierze czuwanie nad pracą maszyny, a nie fizyczne wykonywanie szczotek, jak ma to miejsce na urządzeniach obecnie posiadanych przez Wnioskodawcę. Rozwiązania technologiczne maszyny eliminują nadmierny fizyczny wysiłek oraz nie wymuszają niewygodnej pozycji ciała. Również zadaniem pracownika będzie odbiór z odpowiednio bezpiecznego miejsca gotowych szczotek, sprawdzenie tych szczotek pod kątem poprawnego wykonania na podstawie wzorcowego produktu i odłożenie do odpowiedniego pojemnika. Nadzór mistrza nad pracownikiem niepełnosprawnym i maszyną będzie wspomógł przez zamontowanie dodatkowego elementu informującego o stanie pracy maszyny w sposób wizualny, jak i dźwiękowy.

Z uwagi na to, że automat BORGHI BR 31 posiada wszystkie wymagane certyfikaty łącznie z CE, jak również udogodnienia pod kątem osób niepełnosprawnych, jest on przez Wnioskodawcę typowany do tego, aby dostosować stanowisko pracy, ułatwić i odciążać pracowników niepełnosprawnych od uciążliwej dotychczasowej pracy na przestarzałych maszynach. Działanie takie pozwoli na dalszą pracę osób niepełnosprawnych w zakładzie Wnioskodawcy, dzięki czemu unikną oni wykluczenia zawodowego i społecznego.

Ponadto w tworzonych programach, oprócz działań związanych z dostosowaniem stanowiska pracy osoby niepełnosprawnej, Wnioskodawca na podstawie § 2 ust. 1 pkt 12 lit. f Rozporządzenia chce włączyć działania w zakresie rehabilitacji takie jak: sprzęt rehabilitacyjny ortopedyczny i pomiarowy według zaleceń lekarza, turnus rehabilitacyjny, rehabilitacja uprawniająca poprzez różnorodne zabiegi wskazane przez lekarza, szkolenia z obsługi maszyny, pomoc innych osób przy wykonywaniu cięższych prac, wizyty i badania celem określenia dalszego leczenia i rehabilitacji, konsultacje zawodowe.

Celem tworzonych programów będzie zmniejszenie ograniczeń zawodowych, zapewnienie odpowiedniego zatrudnienia poprzez zaopatrzenie osoby niepełnosprawnej, adekwatne do poziomu i rodzaju niepełnosprawności. Uwzględnia się również potrzebę utrzymania ogólnej sprawności psychofizycznej. Oczekiwany efekt programu jest usprawnienie, a przez to zmniejszenie ograniczeń zawodowych wynikających z niepełnosprawności i stanu zdrowia. Zwiększy się wydajność pracy, ulegnie poprawie mobilność zawodowa, nastąpi dostosowanie stanowiska pracy, aby wyeliminować bariery funkcjonalne.

Pracownicy w pełni wykorzystają posiadane umiejętności, wiedzę i doświadczenie. Wnioskodawca zyska w ten sposób bardziej satysfakcjonującego pracownika. Pracownicy będą mogli swobodnie

realizować swoje ambicje i wykonywać pełen zakres obowiązków. Ograniczone zostaną czynniki stresogenne, przez co przywrócony zostanie odpowiedni poziom pracy. Planowanym rezultatem jest całkowite wyeliminowanie wszelkich trudności, barier i ograniczeń zawodowych jakie pracownikowi sprawia niepełnosprawność, obecny stan zdrowia i zakres czynności. Jednocześnie zostanie całkowicie przywrócona zdolność do wykonywania czynności związanych z pracą na obecnym stanowisku pracy. Zakres działań rehabilitacyjnych pozwoli na poprawę stanu zdrowia, łagodząc skutki niepełnosprawności. Pracownicy będą bardziej dowartościowani, spełnią się zawodowo pracując na poziomie tożsamym z innymi pracownikami.

Z uwagi na to, że posiadane środki ZFRON na ten cel wynoszą około 400 tysięcy zł, Wnioskodawca pozostaną część pokryje ze środków własnych. Wydatki dokonywane na podstawie przepisów ustawy o rehabilitacji oraz Rozporządzenia będą stanowić przysporzenie dla Wnioskodawcy, a tym samym będzie to pomoc de minimis.

Na tle przedstawionego zdarzenia przyszłego stwierdzam co następuje:

Zgodnie z art. 34 ust. 1 ustawy przedsiębiorca może złożyć do właściwego organu lub właściwej państwowej jednostki organizacyjnej wnioski o wydanie wyjaśnienia co do zakresu i sposobu zastosowania przepisów, z których wynika obowiązek świadczenia przez przedsiębiorcę daniny publicznej lub składek na ubezpieczenia społeczne lub zdrowotne, w jego indywidualnej sprawie (interpretacja indywidualna).

Prowadzący zakład pracy chronionej jest obowiązany utworzyć i prowadzić zakładowy fundusz rehabilitacji osób niepełnosprawnych. Ogólne zasady tworzenia i przeznaczania środków ZFRON określa art. 33 ustawy o rehabilitacji.

Ustawa o rehabilitacji do dnia 31 grudnia 2008 r. zawierała przepisy dopuszczające zasilanie funduszu rehabilitacji środkami pochodzącymi z nadwyżki SOD. Zgodnie z art. 33 ust. 2 pkt 1 ustawy o rehabilitacji w brzmieniu obowiązującym do dnia 31 grudnia 2008 r., zakładowy fundusz rehabilitacji osób niepełnosprawnych tworzyło się w m.in. ze środków, o których mowa w art. 26a ust. 5 pkt 2. Z kolei na podstawie tego ostatniego przepisu, który został uchylony z dniem 31 grudnia 2008 r., pracodawca prowadzący zakład pracy chronionej, któremu przysługiwało:

- 100 % kwot dofinansowania,
- kwoty dofinansowania zwiększone o 75 % najniższego wynagrodzenia w przypadku osób niepełnosprawnych, u których stwierdzono chorobę psychiczną, upośledzenie umysłowe lub epilepsję, oraz niewidomych

- przekazywał na ZFRON różnicę pomiędzy kwotą miesięcznego dofinansowania a kwotą tego wynagrodzenia, z przeznaczeniem na indywidualne programy rehabilitacji niepełnosprawnych pracowników zatrudnionych w zakładzie pracy chronionej.

Wnioskodawca spełniał warunki określone w obowiązującym ówczesnie art. 26a ust. 5 pkt 2 ustawy o rehabilitacji. Tym samym był uprawniony do tworzenia funduszu rehabilitacji ze środków pochodzących z nadwyżki SOD. Środki te nadal, aż do wyczerpania, Wnioskodawca może wydatkować na indywidualne programy rehabilitacji, mające na celu zmniejszenie ograniczeń zawodowych pracowników niepełnosprawnych.

Jednocześnie Wnioskodawca, dokonując tych wydatków w ramach programów rehabilitacji, musi mieć na uwadze zasady gospodarowania środkami ZFRON. Zgodnie z art. 33 ust. 4 ustawy o rehabilitacji środki funduszu rehabilitacji przeznaczone są na finansowanie rehabilitacji zawodowej, społecznej i leczniczej, w tym na indywidualne programy rehabilitacji osób niepełnosprawnych opracowywane przez powołane przez pracodawców komisje rehabilitacyjne oraz ubezpieczenie osób niepełnosprawnych, zgodnie z zakładowym regulaminem wykorzystania tych środków. Szczegółowe zasady wydatkowania środków zakładowego funduszu rehabilitacji osób niepełnosprawnych na indywidualne programy rehabilitacji określa § 2 ust. 1 pkt 12 oraz § 6 Rozporządzenia. Z przepisów tych wynika, że IPR opracowuje się dla pracowników niepełnosprawnych, którzy w szczególności posiadają najniższe kwalifikacje, z uwagi na niepełnosprawność mają utrudnione samodzielne wykonywanie pracy, utracili zdolność do wykonywania pracy na dotychczasowym stanowisku, zmieniają kwalifikacje zawodowe. Indywidualny program rehabilitacji danego pracownika musi określać m.in. cel programu, metody jego realizacji, jak też harmonogram działań. Jednakże niezależnie od tego, na jaki rodzaj wydatków przeznaczony jest fundusze ZFRON, ponoszone wydatki muszą spełniać warunek określony w § 4a Rozporządzenia. Zgodnie z tym przepisem warunkiem wykorzystania funduszu rehabilitacji jest dokonywanie wydatków z tego funduszu w sposób celowy i oszczędny z uwzględnieniem optymalnego doboru metod i środków realizacji w stosunku do zakładanych efektów.

Odnosnie finansowania w ramach programów rehabilitacji kosztów mających na celu zmniejszenie ograniczeń zawodowych, w tym wynikających z rodzaju i stopnia niepełnosprawności, wielokrotnie wypowiadały się sądy administracyjne:

- 1. wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 21 stycznia 2014 r. sygn. akt II GSK 1518/12:**

„(...) w ramach IPR finansowane są te koszty, które mają na celu zmniejszenie ograniczeń zawodowych wynikających z rodzaju i stopnia niepełnosprawności pracownika objętego programem (§ 2 ust. 1 pkt 12 rozporządzenia z 2007 r.). **Zasadność poniesienia konkretnego wydatku musi być uzasadniona spodziewanym zmniejszeniem ograniczeń zawodowych wynikających z niepełnosprawności pracownika, dla którego program został opracowany.** Skoro celem finansowania wydatków ze środków funduszu rehabilitacji jest zmniejszenie ograniczeń zawodowych - to oczywiste jest, że chodzi o ograniczenia ściśle z orzeczoną niepełnosprawnością. W tym kontekście należy podkreślić, że **usprawnienia w zakładzie pracy nie można utożsamiać ze zmniejszeniem ograniczeń wynikających z niepełnosprawności pracowników, bowiem indywidualne programy rehabilitacji osób niepełnosprawnych nie mogą służyć do dokonywania w firmie inwestycji związanych z zakupem nowych maszyn, urządzeń i narzędzi, stanowiących wyposażenie stanowiska pracy, ale nie mających związku z niepełnosprawnością konkretnej osoby. (...).**”

2. wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 26 czerwca 2014 r. sygn. akt II FSK 1772/12:

„(...) Z powyższego niewątpliwie wynika, że Spółka dokonała zakupu bardziej nowoczesnego, a co za tym idzie wydajniejszego i bezpieczniejszego oprogramowania komputerowego, nie wynika jednak, aby służyło to zmniejszeniu ograniczeń zawodowych u niepełnosprawnego pracownika. Podnoszone przez Spółkę w toku postępowania twierdzenia, iż zakupiła to oprogramowanie wyłącznie z racji na to, że na stanowisku pracy, gdzie jest ono wykorzystywane, pracuje osoba niepełnosprawna, są gołosłowne i nieprzekonywujące. Wynikający z analizowanego przepisu, tj. § 2 ust. 1 pkt 12 lit. e rozporządzenia MPiPS wymóg dostosowania miejsca pracy i stanowiska pracy do potrzeb wynikających z rodzaju i stopnia niepełnosprawności, **musi nieść za sobą określoną i konkretną treść, wyrażającą się istnieniem związku pomiędzy dostosowaniem miejsca pracy i stanowiska pracy a rodzajem i stopniem niepełnosprawności zatrudnionego pracownika.**

W tym aspekcie sprawy nie stanowią dostatecznego uzasadnienia dla wykazania istnienia takiego związku podnoszone przez Spółkę w toku postępowania w jej wyjaśnieniach i wynikające z załączonych do tych wyjaśnień dokumentów oraz powielane w składanych w toku dalszego postępowania środkach zaskarżenia (zażaleniu i skardze) **ogólne twierdzenia o eliminacji sytuacji stresowych, o zmniejszeniu pomyłek, o oszczędności czasu, o komforcie pracy i wzroście jej wydajności, itp.** Rację należy zatem przyznać organom podatkowym, których stanowisko zaakceptował również Sąd pierwszej instancji, twierdzącym, że ze złożonych przez Spółkę

dokumentów nie wynika, aby zakup oprogramowania miał związek z niepełnosprawnością pracownika, który będzie z tego oprogramowania korzystać. Dla przypomnienia, schorzeniami, na które cierpiał ten pracownik i które stanowiły powód jego niepełnosprawności w stopniu lekkim, były: osłabienie słuchu, krótkowzroczność, omdlenia, niedomykalność zastawek, zaburzenia w komunikowaniu się z innymi ludźmi. Organ podatkowy zasadnie dowodził, że nie zostało wykazane, aby nowe oprogramowanie komputerowe zakupione przez Spółkę miało jakieś szczególne cechy świadczące o przystosowaniu go do potrzeb niepełnosprawnego pracownika wynikających z jego niepełnosprawności. Nie było zatem podstaw, aby uznać, że zakup specjalistycznego oprogramowania komputerowego był zakupem w ramach indywidualnego programu rehabilitacji skutkującym zmniejszeniem ograniczeń zawodowych pracownika. **Usprawnienia, czy też zwiększenia wydajności pracy w przedsiębiorstwie nie można utożsamiać ze zmniejszeniem ograniczeń wynikających z niepełnosprawności, a indywidualne programy rehabilitacyjne osób niepełnosprawnych nie mogą służyć dokonywaniu w firmie inwestycji stanowiących, co prawda wyposażenie stanowiska pracy, ale nie mających związku z niepełnosprawnością. (...).**"

3. wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 10 listopada 2021 r. sygn. akt III FSK 116/21:

„(...) Przepisy ustawy o rehabilitacji nie definiują rodzaju wydatków, które stanowią finansowanie rehabilitacji zawodowej, społecznej i leczniczej - odrębnego katalogu od zawartego w § 2 rozporządzenia, nie wskazują także jakiegokolwiek metodologii (kryteriów) ich finansowania, które stałyby w sprzeczności z przepisami ustawy o rehabilitacji i pozwalałyby na ich ocenę w oderwaniu od rozporządzenia wydanego na podstawie ustawowej delegacji. W myśl § 2 ust. 1 pkt 12 rozporządzenia środki funduszu rehabilitacji przeznacza się na indywidualne programy rehabilitacji, zwane dalej "programami rehabilitacji", mające na celu zmniejszenie ograniczeń zawodowych, w ramach których są finansowane koszty:

- a) doradztwa zawodowego w zakresie możliwości szkolenia, przekwalifikowania i doksztacania,
- b) specjalistycznych badań lekarskich oraz psychologicznych dla celów doradztwa zawodowego,
- c) szkolenia, przekwalifikowania oraz doksztacania w celu nabycia lub podnoszenia kwalifikacji zawodowych,

d) wynagrodzenia:

- pracownika sprawującego opiekę nad uczestnikiem programu rehabilitacji,
- członków komisji rehabilitacyjnej, w części nieobjętej finansowaniem ze środków funduszu rehabilitacji na podstawie innych przepisów rozporządzenia lub środków Państwowego Funduszu

Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych na podstawie ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, zwanej dalej "ustawą o rehabilitacji",

e) dostosowania miejsca pracy i stanowiska pracy do potrzeb wynikających z rodzaju i stopnia niepełnosprawności,

f) inne ponoszone w ramach realizacji programów rehabilitacji.

Wykładnia językowa oraz celowościowa cytowanego wyżej przepisu, nie pozostawia jakichkolwiek wątpliwości, że aby konkretny wydatek mógł zostać sfinansowany ze środków funduszu rehabilitacji, powinien między innymi mieć na celu zmniejszenie ograniczeń zawodowych. Uwzględniając ten cel, wydatkowanie środków funduszu na indywidualny program rehabilitacji, powinno ograniczać się tylko do tego **rodzaju wydatków, dzięki którym uruchomione zostanie działanie przywracające niepełnosprawnemu sprawność dla wykonywania określonej pracy**. Nie chodzi tu o potencjalną przydatność jakichkolwiek przedmiotów objętych IPR, służących zmniejszeniu ograniczeń zawodowych osób niepełnosprawnych. Wydatki przeznaczone na IPR to bowiem takie, które wiążą się nie tylko z wykonywanymi obowiązkami zawodowymi danego pracownika, ale bez których zmniejszenie ograniczeń zawodowych konkretnej osoby niepełnosprawnej, nie będzie mogło zostać zrealizowane. Zasadność poniesienia wydatku musi bowiem wynikać wprost z IPR i musi być uzasadniona spodziewanym zmniejszeniem lub wyeliminowaniem ograniczeń zawodowych z niepełnosprawności pracownika, dla którego IPR został opracowany. Odmienna wyżej przedstawiona interpretacja cytowanego przepisu, **umożliwiałaby dokonywanie wydatków w celu zaspokojenia prywatnych potrzeb pracowników, czy też dokonywanie w przedsiębiorstwie inwestycji związanych jedynie z modernizacją stanowisk pracy, a niemających związku z niepełnosprawnością danego pracownika** (zob. wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 29 sierpnia 2013 r., sygn. akt II GSK 532/12 oraz wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 9 września 2009 r., sygn. akt V SA/Wa 358/09). **Należy przy tym zaznaczyć, iż jedynie sam fakt opracowania IPR nie jest wystarczający do uznania, że wydatek przeznaczony na realizację tego programu jest wydatkiem, o którym mowa w przywoływanym wyżej przepisie § 2 ust. 1 pkt 12 rozporządzenia.** (...) W ocenie Naczelnego Sądu Administracyjnego właściwie przyjął WSA, że organy orzekające prawidłowo ustaliły, że w niniejszej sprawie **brak jest związku przyczynowego pomiędzy poniesionymi wydatkami, a zmniejszeniem ograniczeń zawodowych pracowników niepełnosprawnych**. Nie ulega wątpliwości, że wydatki te nie wpłynęły na zmniejszenie lub

wyeliminowanie ograniczeń zawodowych występujących przy wykonywaniu pracy na wskazanych przez pracowników stanowiskach (...)

4. wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Łodzi z dnia 20 stycznia 2022 r. sygn. akt I SA/Łd 868/21:

„(...) Zatem celem wydatku powinno być zmniejszenie ograniczeń zawodowych poprzez dostosowanie miejsca i stanowiska pracy do potrzeb wynikających z rodzaju i stopnia niepełnosprawności. Wydatek musi więc mieć bezpośredni związek z potrzebami niepełnosprawnego pracownika, a nie tylko poprawieniem standardu pracy po stronie zatrudniającego go przedsiębiorcy.

W orzecznictwie sądowym przyjmuje się zgodnie, że na beneficjencie pomocy de minimis spoczywa obowiązek logicznego, poprawnego merytorycznie oraz przekonującego uzasadnienia, że **inwestycja nie służy jedynie normalnemu podniesieniu standardu pracy w przedsiębiorstwie, lecz realizacji celów związanych z poprawą sytuacji osób niepełnosprawnych.** Tego rodzaju szczególnie pomoc publiczna ma na celu ułatwienie pracodawcy wyposażenia miejsca pracy dla osoby niepełnosprawnej. Wnioskodawca powinien zatem dołożyć wszelkiej staranności, aby wykazać, że dane inwestycje służą realizacji celów pomocy de minimis. Powinien zatem **wykazać istnienie bezpośredniego związku między przeznaczeniem pozyskanych środków finansowych a poprawą sytuacji konkretnego niepełnosprawnego pracownika w kontekście ograniczeń wynikających z jego poziomu niepełnosprawności.** Przy tym ma wykazać, że wydatkowanie środków z ZFRON nastąpiło w sposób celowy i oszczędny z uwzględnieniem doboru metod i środków realizacji w stosunku do zamierzonych efektów. Nie istnieje jeden ustalony wzorzec udzielania tego typu pomocy, a każda tego typu sprawa musi być rozpatrywana odnośnie do precyzyjnie ustalanego stanu faktycznego sprawy. Środki prowadzące do poprawy sytuacji osób niepełnosprawnych mogą być różne. W konkretnym jednak przypadku przedmioty te muszą przyczyniać się realnie do eliminacji skutków niepełnosprawności pracowników (por. wyroki NSA z dnia 11 stycznia 2013 r., II GSK 1146/11, z dnia 16 lutego 2012 r., II GSK 264/11, z dnia 16 listopada 2011., II GSK 1144/10, CBOSA).

Wydatki, o których mowa, nie mogą służyć samym tylko usprawnieniom w zakładzie pracy, dokonywaniu w firmie inwestycji związanych z zakupem nowych maszyn, urządzeń i narzędzi stanowiących wyposażenie stanowiska pracy, ale nie mających związku z niepełnosprawnością konkretnej osoby. Dlatego też za niespełniające kryteriów poddanego analizie wydatku uznano m.in. wydatek na zakup aparatu USG dla niepełnosprawnego pracownika będącego lekarzem

(wyrok NSA z dnia 21 stycznia 2014 r., II GSK 1518/12, CBOSA), na zakup zestawu do spalania trocin oraz kotła stalowego dla niepełnosprawnego pracownika zatrudnionego na stanowisku krojczego-tapicera (wyrok NSA z dnia 29 sierpnia 2013 r., II GSK 532/21), na zakup koparko-ładowarki dla pracownika z niepełnosprawnością wynikającą z choroby narządu wzroku (wyrok NSA z dnia 16 lutego 2012 r., II GSK 264/11), czy na zakup żelazka do papieru termicznego oraz komputerowego systemu przygotowania produkcji wraz z wyposażeniem dla niepełnosprawnego pracownika przeniesionego ze stanowiska szwaczki na stanowisko związane z przygotowaniem produkcji, które **stanowiło w istocie unowocześnienie procesu produkcji w sposób ułatwiający wykonywanie pracy każdej osobie zatrudnionej na omawianym stanowisku, bez względu czy jest to osoba niepełnosprawna, czy nie** (wyrok NSA z dnia 28 maja 2014 r. sygn. akt II GSK 435/13). Podobnie nie uznano za tego typu wydatek kosztów zakupu samochodu osobowego dla osoby niepełnosprawnej będącej prezesem spółdzielni, który to **samochód nie zawierał żadnego przystosowania do stopnia niepełnosprawności pracownika, a jego wyposażenie było standardowe dla danego modelu samochodu** (wyrok NSA z dnia 3 października 2014 r., II FSK 1771/13), czy oprogramowania komputerowego dla niepełnosprawnego pracownika zatrudnionego na stanowisku informatyk - specjalista ds. wynagrodzeń (wyrok NSA z dnia 26 czerwca 2014 r. II FSK 1772/12).

Tak samo (jako niespełniający kryteriów określonych w § 2 ust. 1 pkt 12 lit. e rozporządzenia) należało ocenić wydatek poniesiony przez skarżącą na zakup urządzenia Viscometer dla niepełnosprawnego pracownika zatrudnionego na stanowisku kierownika laboratorium badawczo-rozwojowego, cierpiącego na cukrzycę typu 1. Skarżąca nie wykazała, że celem wydatku było zmniejszenie ograniczeń zawodowych poprzez dostosowanie miejsca i stanowiska pracy do potrzeb wynikających z rodzaju i stopnia niepełnosprawności pracownika. Przeciwnie, już we wniosku przyznała, że szybkość wykonania badania jest kluczowa dla skarżącej ze względu na fakt, że oczekiwanie na jego wynik blokuje proces produkcji lub wydawania towaru. To, jak stwierdziła skarżąca, stanowiło czynnik zwiększający poziom stresu u pracownika, który był poddany presji z uwagi na oczekiwanie na wyniki przez dział produkcji lub magazyn pracodawcy (s. 2 odpowiedzi na wezwanie - k. 19 akt adm.). Stwierdzenie to jednoznacznie wyjaśnia motywy poniesienia wydatku przez skarżącą, jakim było przyspieszenie wyników badań, istotnych dla pracy całego przedsiębiorstwa i niewiele miało wspólnego ze zmniejszeniem ograniczeń zawodowych konkretnego niepełnosprawnego pracownika chorego na cukrzycę. Zdaniem Sądu, **wydatek miał więc na celu podniesienie wydajności pracy przedsiębiorstwa, a nie likwidację ograniczeń zawodowych niepełnosprawnego pracownika. Był to zasadniczy powód zakupu nowego**

urządzenia, a tylko niejako przy okazji pracujący na tym urządzeniu niepełnosprawny pracownik będzie mógł pracować lepiej i szybciej. Skorzysta na tym jednak zakład pracy, niezależnie od tego, czy urządzenie będzie obsługiwane przez osobę niepełnosprawną, czy przez niedotkniętą niepełnosprawnością.

Prowadzi to do wniosku, że skarżąca miała na względzie unowocześnienie procesu produkcji w sposób ułatwiający wykonywanie pracy każdej osobie zatrudnionej na omawianym stanowisku, bez względu czy byłaby to osoba niepełnosprawna, czy nie. W tym kontekście argumenty skarżącej wskazujące na związek przyczynowy wydatku i dążenia do zmniejszenia ograniczeń zawodowych niepełnosprawnego pracownika nie są przekonujące, stanowią one raczej próbę "wpisania" istniejących dolegliwości pracownika w koncepcję zakupu niezbędnego w zakładzie pracy urządzenia, zakupionego rzekomo dla potrzeb dostosowania miejsca pracy i stanowiska pracy do potrzeb wynikających z rodzaju i stopnia niepełnosprawności. (...)."

5. wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego z dnia 24 listopada 2021 r. sygn. akt I SA/Łd 701/21

„(...) środki prowadzące do poprawy sytuacji pracowników niepełnosprawnych mogą być różne. W konkretnym jednak przypadku przedmioty te muszą bezpośrednio zmniejszać ich ograniczenia zawodowe. Nie mogą być wydatkiem uniwersalnym, odpowiednim dla każdego pracownika na danym stanowisku pracy, tj. wykorzystywanym w identyczny sposób przez osoby niepełnosprawne i pełnosprawne.

Zauważyć należy, że wyposażenie zakupionych laptopów jest standardowe, oferowane na rynku tych produktów przez większość producentów bez względu na wybierany model i parametry. Laptopy te nie posiadają jakichkolwiek dodatkowych funkcji, które zmniejszałyby ograniczenia zawodowe, czy też powodowałyby wykonywanie pracy w sposób odmienny od pracownika pełnosprawnego.

(...) Spółka nie wykazała związku przyczynowego związanego z niepełnosprawnością pracowników i wynikającymi z nich ograniczeniami a zakupem uniwersalnych laptopów wraz z oprogramowaniem Office, które obsługiwać może każdy pracownik (nie tylko niepełnosprawny). Wydatki z ZFRON mają służyć osobom niepełnosprawnym, a nie każdemu pracownikowi lub pracodawcy i dopiero wówczas będą korzystały z preferencji podatkowych. Jak słusznie wskazano w zaskarżonym postanowieniu, skoro przedmiotowe wydatki nie miały związku z niepełnosprawnością zatrudnionych pracowników, a jedynie wpływają na przyspieszenie i unowocześnienie

wykonywanej pracy, to brak jest podstaw do obciążenia konta ZFRON tymi kwotami (łącznie 7.889,42 zł), a w konsekwencji do wydania zaświadczenia o pomocy de minimis. (...)."

Celem indywidualnego programu rehabilitacji jest zmniejszenie ograniczeń zawodowych pracownika niepełnosprawnego objętego takim programem. Program rehabilitacji stwarza m.in. podstawę finansowania kosztów:

- dostosowania miejsca pracy i stanowiska pracy dla potrzeb wynikających z rodzaju i stopnia niepełnosprawności (§ 2 ust. 1 pkt 12 lit. e Rozporządzenia);
- innych ponoszonych w ramach realizacji programów rehabilitacji (§ 2 ust. 1 pkt 12 lit. f Rozporządzenia).

Zasadność poniesienia wydatku musi wynikać wprost z indywidualnego programu rehabilitacji oraz musi być uzasadniona spodziewanym zmniejszeniem lub wyeliminowaniem ograniczeń zawodowych, wynikających z niepełnosprawności pracownika. Uwzględniając cel, o którym mowa w § 2 ust. 12 lit. e i lit. f Rozporządzenia, wydatkowanie środków ZFRON na programy rehabilitacji musi ograniczać się tylko do wydatków, dzięki którym uruchomione zostanie działanie przywracające niepełnosprawnemu sprawność, choćby na czas wykonywania pracy. Niezbędnym dla uznania wydatku za służący rehabilitacji jest istnienie związku przyczynowego pomiędzy poniesionym wydatkiem a zmniejszeniem ograniczeń zawodowych pracownika niepełnosprawnego objętego programem. Związek ten musi mieć charakter bezpośredni z niepełnosprawnością konkretnych pracowników. Skoro celem finansowania wydatków ze środków funduszu rehabilitacji jest zmniejszenie ograniczeń zawodowych, to oczywiste jest, że chodzi o ograniczenia ściśle związane z orzeczoną niepełnosprawnością. Z tym celem należy każdorazowo wiązać ocenę zasadności wydatkowania środków z funduszu rehabilitacji. Sam fakt opracowania indywidualnego programu rehabilitacji i zamieszczenie w nim określonych treści czy wskazań nie stanowi wystarczającej przesłanki do uznania, że wydatek przeznaczony na realizację tego programu jest wydatkiem, o którym mowa w § 2 ust. 1 pkt 12 lit. e i lit. f Rozporządzenia.

Na podstawie § 2 ust. 1 pkt 12 lit. e Rozporządzenia Wnioskodawca planuje przeznaczyć środki ZFRON na programy rehabilitacji dla trzech pracowników niepełnosprawnych, mających orzeczoną znaczny lub umiarkowany stopień niepełnosprawności z symbolem przyczyny niepełnosprawności jest 04-O (choroby narządu wzroku). Pracownicy ci posiadają również dodatkowe dolegliwości i schorzenia, które pojawiły się wraz z upływem czasu. Zajmują też takie same stanowiska pracy,

które są wyposażone w przestarzałe maszyny do produkcji szczotek. Konstrukcja oraz technologia wykonania tych maszyn niemożliwa ich modernizację w taki sposób, aby wyeliminować nadmierny wysiłek fizyczny, wzrokowy oraz wymuszoną nieergonomiczną pozycję podczas pracy. Dlatego też, zdaniem Wnioskodawcy, zakup automatu BORGHI BR 31 lub maszyny o podobnych parametrach dostępnej na rynku, zmniejszy ograniczenia zawodowe tych pracowników niepełnosprawnych.

Jednocześnie w ramach tworzonych programów rehabilitacyjnych, do działań związanych z dostosowaniem stanowiska pracy osoby niepełnosprawnej, Wnioskodawca na podstawie § 2 ust. 1 pkt 12 lit. f Rozporządzenia zamierza włączyć działania w zakresie rehabilitacji. Wydatki związane z tym działaniem będą finansować sprzęt rehabilitacyjny, ortopedyczny i pomiarowy według zaleceń lekarza, turnus rehabilitacyjny, rehabilitacje usprawniającą poprzez różnorodne zabiegi wskazane przez lekarza, szkolenia z obsługi maszyny, pomoc innych osób przy wykonywaniu cięższych prac, wizyty i badania celem określenia dalszego leczenia i rehabilitacji, konsultacje zawodowe.

Ponadto Wnioskodawca wskazuje, że celem tworzonych indywidualnych programów rehabilitacji będzie zmniejszenie ograniczeń zawodowych, zapewnienie odpowiedniego zatrudnienia poprzez zaopatrzenie osoby niepełnosprawnej, adekwatne do poziomu i rodzaju niepełnosprawności, utrzymanie ogólnej sprawności psychofizycznej, usprawnienie, a przez to zmniejszenie ograniczeń zawodowych wynikających z niepełnosprawności i stanu zdrowia, zwiększenie wydajność pracy, poprawa mobilności zawodowej, dostosowanie stanowiska pracy, aby wyeliminować bariery funkcjonalne.

Jednakże z treści przedstawionego wniosku nie wynika jakie ograniczenia związane z wykonywaniem pracy mają poszczególni pracownicy niepełnosprawni, które wynikają z ich niepełnosprawności, a mogłyby zostać zmniejszone lub zlikwidowane poprzez zakup automatu BORGHI BR 31. Wnioskodawca nie wykazał istnienia związku przyczynowego pomiędzy wydatkiem a zmniejszeniem ograniczeń zawodowych pracownika niepełnosprawnego objętego programem. Natomiast Wnioskodawca szczegółowo opisał:

- jakie niepełnosprawności posiadają trzej niepełnosprawni pracownicy oraz jakie dolegliwości i schorzenia pojawiły się u nich wraz z upływem czasu;
- sposób wykonywania pracy przez trzech pracowników niepełnosprawnych na obecnie użytkowanych urządzeniach;
- sposób działania oraz wyposażenie automatu BORGHI BR 31;

- sposób pracy z automatem BORGHI BR 31 trzech pracowników niepełnosprawnych.

Wnioskodawca nie określił jakie bariery zawodowe występują z osobna u każdego z trzech pracowników niepełnosprawnych i w jaki sposób zostaną one zmniejszone dla każdego z nich wskutek dokonanych wydatków w ramach IPR.

Wydatkowanie środków ZFRON powinno ograniczać się do tych wydatków, które spowodują, że wdrożone zostanie działanie przywracające niepełnosprawnemu pracownikowi sprawność do wykonywania określonej pracy. Wydatki przeznaczone na indywidualny program rehabilitacji to takie, dzięki którym nastąpi zmniejszenie ograniczeń zawodowych osoby niepełnosprawnej. Sam fakt opracowania indywidualnego programu rehabilitacji nie jest wystarczający do uznania, że wydatek przeznaczony na realizację tego programu jest wydatkiem, o którym mowa w § 2 ust. 1 pkt 12 lit. e Rozporządzenia.

Nie można pomijać celu opracowywanych indywidualnych programów rehabilitacji, jakim jest zmniejszenie lub wyeliminowanie ograniczeń wynikających z niepełnosprawności pracownika. Z tym celem należy każdorazowo wiązać ocenę zasadności wydatkowania środków z funduszu rehabilitacji. Cele tworzonych indywidualnych programów rehabilitacji Wnioskodawca określił w sposób bardzo ogólnikowy wskazując na zmniejszenie ograniczeń zawodowych, zapewnienie odpowiedniego zatrudnienia poprzez zaopatrzenie osoby niepełnosprawnej, adekwatne do poziomu i rodzaju niepełnosprawności, utrzymanie ogólnej sprawności psychofizycznej, usprawnienie, a przez to zmniejszenie ograniczeń zawodowych wynikających z niepełnosprawności i stanu zdrowia, zwiększenie wydajność pracy, poprawę mobilności zawodowej, dostosowanie stanowiska pracy, aby wyeliminować bariery funkcjonalne. Wnioskodawca oprócz tych ogólnych wskazań nie podał jakie konkretne rezultaty zawodowe ma przynieść zakup automatu BORGHI BR 31. Wnioskodawca nie uwzględnił także w żaden sposób istoty indywidualnego programu rehabilitacji, z której wynika, że program ten jest jednostkowy i niepowtarzalny dla każdego pracownika niepełnosprawnego oraz powinien posiadać swój początek, koniec oraz cel. Wydatki ponoszone w ramach programów rehabilitacji powinny uwzględniać rodzaj i stopień niepełnosprawności oraz ograniczenia zawodowe posiadane przez trzech pracowników niepełnosprawnych oraz być zaplanowane dla każdego z nich osobno z uwzględnieniem ich indywidualnych potrzeb. Jednak taki stan rzeczy nie wynika z treści wniosku złożonego przez Wnioskodawcę.

Ponadto należy zauważyć, że przedstawiony przez Wnioskodawcę sposób działania oraz wyposażenie automatu BORGHI BR 31 są standardowe dla tego typu urządzenia. Zakup tego nowoczesnego urządzenia niewątpliwie poprawi warunki pracy. Dotyczy to jednak każdego pracownika obsługującego tego typu urządzenie, nie tylko pracowników niepełnosprawnych. Fakt, że urządzenie to nie wymaga zaangażowania fizycznego ani pozostawania w stałej, wymuszonej pozycji ciała, nie stanowi, iż zakup ten ma na celu zmniejszenie ograniczeń zawodowych poprzez dostosowanie miejsca pracy i stanowiska pracy do potrzeb wynikających z rodzaju i stopnia niepełnosprawności konkretnego pracownika. Nie wiadomo bowiem jaki jest związek przyczynowy pomiędzy wydatkiem na zakup automatu BORGHI BR 31 a zmniejszeniem ograniczeń zawodowych trzech pracowników niepełnosprawnych, mających obsługiwać tą maszynę. Wnioskodawca nie wskazał jakie ograniczenia zawodowe, wynikające z ich niepełnosprawności, ma każdy z tych pracowników, a które mogłyby zostać zmniejszone wskutek zakupu automatu. Wykazanie związku przyczynowego jest kluczowe dla stwierdzenia zasadności przeznaczenia środków ZFRON na programy rehabilitacji na podstawie § 2 ust. 1 pkt 12 lit. e Rozporządzenia. Ponieważ związek ten nie został wykazany organ może jedynie stwierdzić, że zakup automatu BORGHI BR 31 na pewno poprawi komfort pracy, zwiększy jej jakość oraz wydajność, co w przypadku tej ostatniej sam potwierdził Wnioskodawca. Jest to jednak niewystarczające do uznania zakupu automatu BORGHI BR 31 ze środków ZFRON, pochodzących w przypadku Wnioskodawcy z nadwyżki SOD, jako wydatek zgodny z § 2 ust. 1 pkt 12 lit. e Rozporządzenia.

Takie same zastrzeżenia są wobec planowanych wydatków na indywidualne programy rehabilitacji w oparciu o § 2 ust. 1 pkt 12 lit. f Rozporządzenia. Przepis ten wskazując na "inne wydatki" ponoszone w ramach realizacji programów rehabilitacji wprowadza co prawda katalog otwarty, ale nie dopuszcza dowolności w wydatkowaniu tych środków, lecz przeciwnie - podkreśla, że musi wystąpić związek przyczynowy pomiędzy wydatkiem a zmniejszeniem ograniczeń zawodowych w wyniku jego poniesienia na rzecz osoby niepełnosprawnej. Wnioskodawca tu również nie wykazał w jaki konkretny sposób finansowanie działań z zakresu rehabilitacji spowoduje zmniejszenie barier zawodowych u każdego z trzech pracowników niepełnosprawnych. Wnioskodawca oprócz ogólnych wskazań, które odnosi bez rozróżnienia do trzech pracowników niepełnosprawnych, nie podaje jakie konkretne rezultaty zawodowe mają przynieść planowane działania rehabilitacyjne w ramach IPR. Tym samym jest to niewystarczające do uznania finansowania innych kosztów ponoszonych w ramach realizacji programów rehabilitacji ze środków ZFRON, pochodzących w

przypadku Wnioskodawcy z nadwyżki SOD, za wydatki zgodne z § 2 ust. 1 pkt 12 lit. f Rozporządzenia.

Jednocześnie należy wskazać, że postępowanie interpretacyjne oparte jest wyłącznie na stanie faktycznym przedstawionym przez Wnioskodawcę i nie podlega weryfikacji ani uzupełnieniu przez PFRON na podstawie posiadanych dokumentów i wiedzy, pochodzących z innych źródeł niż złożony wniosek wraz z jego uzupełnieniami.

Interpretacja dotyczy stanu faktycznego przedstawionego przez Wnioskodawcę i stanu prawnego obowiązującego w dniu wydania interpretacji. Organ w postępowaniu w sprawie urzędowej interpretacji nie może prowadzić żadnego postępowania dowodowego, bowiem przedmiotem postępowania nie jest ustalenie stanu faktycznego – stan ten jest stanem hipotetycznym, określonym przez wnioskującego o interpretację. Organ nie może go własnymi ocenami podważać, ustalać, uzupełniać ani też zmieniać w jakimkolwiek zakresie, nawet wówczas, gdy w oparciu o inne źródła, czy wiedzę znaną mu z urzędu, powziąłby uzasadnione wątpliwości co do zgodności przedstawionego przez wnioskodawcę stanu faktycznego z obiektywną rzeczywistością (wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gorzowie Wlkp. z dnia 16 lipca 2009 r. sygn. akt II SAB/Go 8/09).

Mając powyższe na uwadze, stanowisko z siedzibą
w wyrażone w piśmie, które wpłynęło do PFRON w dniu 28 marca 2022 r. oraz jego
uzupełnieniu, które wpłynęło do PFRON w dniu 14 kwietnia 2022 r. w sprawie interpretacji
przepisów art. 33 ust. 2 pkt 1 ustawy o rehabilitacji, art. 26a ust. 5 pkt 2 ustawy o rehabilitacji w
brzmieniu obowiązującym do dnia 31 grudnia 2008 r. oraz § 2 ust. 1 pkt 12 lit. e Rozporządzenia -
jest nieprawidłowe.

W związku z powyższym postanowiono, jak w sentencji.

Pouczenie:

Od niniejszej decyzji przysługuje Stronie, za pośrednictwem Prezesa Zarządu PFRON odwołanie do Ministra Rodziny i Polityki Społecznej w terminie 14 dni od dnia jej doręczenia. W trakcie biegu terminu do wniesienia odwołania Strona może zrzec się prawa do jego wniesienia. Z dniem doręczenia Prezesowi Zarządu PFRON oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do wniesienia odwołania przez Stronę, decyzja staje się ostateczna i prawomocna.

Z upoważnienia Prezesa Zarządu
Państwowego Funduszu Rehabilitacji
Osób Niepełnosprawnych
Dyrektor Departamentu ds. Wpłał

Edyta Domancka

13.05.2022.